Insatser	Prioritet	Ansvarig	Samverkansaktörer		
3.1.1.1 Att utreda vilka möjligheter det finns att öka tydlighet avseende skydd av bebyggelse och funktioner i gällande detaljplan	2	Region Gotland (RG)/Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF), enhet Plan	Innerstadsrådet (IR)/DBW, Gotlands museum, Fastighetsägarna		
3.1.1.2 Öka och förbättra dialogen kring den förhöjda bygglovsplikten med boende och verksamma i Visby innerstad	1	RG/SBF/enhet Bygglov och tillsyn	RG Världsarvssamordnare, Regionantikvarie, IR/DBW, Gotlands museum, Fastighetsägarna, Visby innerstadsförening		
3.1.1.3 Vidarutveckla processer för tillsyn inom ramen för PBL vid bristande underhåll av kulturhistoriskt värdefulla fastigheter i världsarvet.	2	RG/SBF/enhet Bygglov och tillsyn, LST	RG Regionantikvarie, Världsarvssamordnare		
3.1.1.4 Kartlägga omfattningen av olovlig uthyrning av fastigheter i världsarvet	1	RG/SBF/enhet Bygglov ocxh tillsyn	RG Regionantikvarie, Världsarvssamordnare		
3.1.2.1 Informera om kostnadsfri byggnadsantikvarisk rådgivning och verka för att den ökar i omfattning för att stödja lokalsamhället i dessa frågor	2	RG Regionantikvarie, världsarvssamordnare	IR/DBW, Gotlands museum, Länsstyrelsen (LST), Fastighetsägarna		
3.1.2.3 Uppdatera bebyggelseinventeringen från 1996-1997 eftersom den utgör en viktig grund i kulturhistoriska beskrivningar.	2	Gotlands museum	Gotlands museum, RG LST		
3.1.3.1 Skapa forum för dialog kring vad som utgör en levande innerstad ur ett medborgarperspektiv, vilka beståndsdelar som är väsentliga och hur dessa kan skyddas.	1	SBF/Världsarvssamordnaren	LST, IR/DBW, Världsarvsstudion, Världsarvsrådet och Världsarvsforum		
3.1.4.2 Utreda och formulera en avsiktsförklaring för ringmurens framtida ägande och förvaltning.	1	Riksantikvarieämbetet	RG, SFV		
3.1.4.3 Uppdatera vårdplan för vallgravarna med dokumentation av alla kultur- och naturvärden, skötsel och underhåll.	1	Gotlands museum	LST, RG		
3.1.5.2 Starta upp arbetet med att öka tillgängligheten för alla, genom att ta en ruin åt gången, förslagsvis en om året.	2	Statens fastighetsverk (SFV)	IR/DBW, Gotlands museum, Medeltidsveckan		

3.1.6.1 Utreda och identifiera en möjlig avgränsing för en framtida buffertzon för världsarvet	2	RG/SBF/Enhet Plan, LST/Kulturmiljö	RAÄ, SFV
3.1.6.2 Svara på Periodic Reporting från Unesco	1	Länsstyrelsen	RG/Världsarvssamordnare, världsarvsrådet
3.1.6.3 Se över rutiner inför planläggning för att få in HIA som planeringsunderlag	2	SBF/Regionantikvarie, Enhet Plan	LST, RG/världsarvsamordnare, RAÄ
3.1.6.5 Revidera riksintressebeskrivningen för Visby innerstad.	2	Länsstyrelsen	RG/SBF, Gotlands museum (GM)
3.1.8.1 Återinrätta en världsarvssamordnartjänst och återuppta världsarvsstudion (RG internt).	1	RG/SBF Världsarvsamordnare, Regionantikvarie, TKF/Stadsträdgårdmästare	
3.1.8.2 Ta fram en instruktion för världsarvsrådet.	1	SBF/Världsarvssamordnaren	Världsarvsrådet
3.1.8.3 Identifiera samtliga berörda intressenter gällande världsarvet.	1	SBF/Världsarvssamordnaren	Världsarvsrådet
3.1.8.4 Upprätt modell för en årlig lägesrapport för världsarvet till världsarvsrådet	2	LST/Kulturmiljö RG/Världsarvsamordnare och regionantikvarie	Världsarvsrådet, RAÄ

Löpande arbete

3.1.2.2 Genomföra informationsinsatser riktade till befintliga och framtida fastighetsägare om vad det innebär att bo och verka i ett världsarvet t.ex. mäklarträffar	2	SBF/Regionantikvarie och LST/Kulturmiljö	RG/Världsarvsamordnare, IR/DBW, GM
3.1.4.1 Ta fram en förvaltningsplan och genomföra årliga statusbesiktningar för att långsiktigt säkerställa ringmurens förvaltning och fortbestånd.	1	Riksantikvarieämbetet	GM, RG, LST, SFV
3.1.5.1 Genomföra årliga statusbesiktningar och framtagande av vårdprogram- och underhållsplaner för bevarande och hållbar användning av kyrkoruinerna.	1	Statens fastighetsverk	GM, RG, LST, SFV
3.1.6.4 Uppdatera och genomföra tillsynsplaner för bebyggelsen inklusive underhålls- och tillsynsplan (PBL, MB och KML).	1	LST/Kulturmiljö, RG/Enhet Bygglov och tillsyn	

Förkortningar
RG Region Gotland
TKF Teknikförvaltningen
RSF Regionstyrelseförvaltningen
SBF Samhällsbyggnadsförvaltningen
LST Länsstyrelsen på Gotland
DBW De badande vännerna
IR Innerstadsrådet
SFV Statens fastighetsverk
RAÄ Riksantikvarieämbetet

GM har kompetens vid nybygge (planer och lov) som relaterar till omgivning samt arkeologi

Insatser	Prioriet	Ansvarig	Samverkansaktörer
3.2.1.1 Utveckla offentliga platser samt platser inom kvartersmark med potential. Möjliggöra för olika tillfälliga användningar, arrangemang, marknader, etc.	1	RG/Tekniska förvaltningen (TKF) enheten Mark och stadsmiljö, Visby Centrum	Medeltidsveckan, SFV
3.2.1.2 Åtgärder för ökad tillgänglighetsanpassning, även digital, av den offentliga miljön, fortsatt samarbete med Funkisam.	1	RG/TF enheten Mark och stadsmiljö	Medeltidsveckan, IR/DBW, RAÄ, världsarvsrådet, LST, SFV
3.2.1.4 Utveckla koncept för ytan framför Konstmuséet som idag har oklar användning. Proaktivt förhållningssätt, bjuda in marknadsaktörer.	2	Gotlands museum	Visby centrum, Gotlands föernade besöksnäring (GFB), Medeltidsveckan
3.2.1.5 Konsten i världsarvet konserveras enligt plan och framtagna åtgärdsförslag.	1	Gotlands museum	
3.2.1.6 Stadsmiljöprogrammet tas fram som rör allmän plats, park och gata samt inspirera privata aktörer. Omfattar all typ av möblering av det offentliga rummet som bänkar, sopkorgar, skyltar, belysning samt träd.	1	RG/TKF/Mark och stadsmiljö	SBF/Stadsarktiektenheten, TKF/Stadsträdgårdsmästaren
3.2.2.1 Ta fram riktlinjer med begränsningar för tunga fordon t.ex. tider och öka antalet mindre fordon för att förhindra sättningsskador och påverkan på bebyggelsen.	1	RG/TKF Mark och stadsmiljö	
3.2.3.1 Utföra en kartläggning av träd och grönytor i hela innerstaden även på privat mark för att bedöma behovet av ett ökat skydd.	2	Gotlands museum	IR/DBW
3.2.3.2 Arbeta fram en forskningsansökan till RAÄ, med inriktningen att undersöker begreppet 'levande kulturarv' kopplat till livsmiljön i Visby innerstad.	2	Uppsala universtiet Campus Gotland (UUCG)	RG/Världsarvssamordnare, RG/Regionantikvarie, Världsarvrådet
3.2.3.3 Genomföra ett pilotprojekt om resiliens i världsarvet tillsammans med ICOMOS international "Connecting Practices IV"	1	LST/Kulturmiljö	RG/Världsarvssamordnare, RG/Regionantikvarie, UUCG, Världsarvrådet

3.2.5.1 Kunskapshöjning kring uppdaterad Unesco-metod "Impact Assessment for World Heritage" (f.d. HIA) för konsekvensbeskrivningar av kulturmiljöpåverkan i planering och projekt i samhällsbyggandsprocessen.	1	RG/Världsarvsamordnare	RG/Regionantikvarie, Stadsarkitekt
3.2.6.1 Ta fram strategi för offentligt ägande i världsarvet för att den stärka funktionella mångfalden och se över ev. samband med bostadsförsörjningsstrategi för Gotland.	2	RG/SBF	SFV, RAÄ, Intresseföreningarna, RG/RSF/Bostadsförsörjningsstrateg
3.2.6.2 Ta fram indikatorer för att kunna följa upp effekter av världsarvsarbetets samt ”trösklar” för negativ påverkan baserat på ett statistiskt underlag.	2	RG/Stadsarkitektenheten, LST/Kulturmiljö	RG/Världsarvsamordnare RG/Regionantikvarie, Gotlands museum, RAÄ, SFV

Löpande arbete

3.2.1.3 Utveckling av nya handelsstråk för att möjliggöra för hybridkoncept i användning av butikslokaler som mindre caféytor eller pop-upbutiker. Regional proaktiv riktlinje i samarbete med marknadsaktörer.	2	Visby centrum	RG/RSF/Näringslivsstrategm.fl. Medeltidsveckan
3.2.1.7. Dela ut Visby innerstadsförenings pris Guldrosen årligen till en pristagare som på ett värdefullt sätt har bidragit till att för-bättra boendemiljön i Hansestaden Visby	1	Visby innerstadsförening	
3.2.1.8 Arrangera Visby innerstadsförenings årlig städ- och rensnings-dag av växtlighet på gatorna i innerstaden.	2	Visby innerstadsförening	RG/Mark och miljö

Insatser	Prioritet	Ansvarig	Samverkansaktörer
3.3.1.2 Skapa projekt för att använda UNESCO Toolkit for Sustainable Tourism i världsarvet.	1	RG/Världsarvssamordnare	RG/RSF/besöksnäringsstrateg, Medeltidsveckan, Gotlands museum, GFB, Visby centrum, Länsstyrelsen och UUCG
3.3.1.3 Utveckla en gemensam strategi mellan kulturarvsorganisationen och besöksnäringen för att driva på en omställning till hållbar turism i världsarvet Hansestaden Visby inom ramen för projektet "Resan mot Hållbar Hansestad"	1	RG/Världsarvssamordnare	RG/RSF/besöksnäringsstrateg, Medeltidsveckan, Gotlands museum, GFB, Visby centrum, Länsstyrelsen och UUCG,
3.3.2.1 Dela information om framtagen code of conduct till alla besökare	1	Gotlands förenade besöksnäring (GFB)	Visby Centrum, Medeltidsveckan
3.3.2.2 Genomför en digital världsarvs- och värdskapsutbilding för företag inom besöksnäringen inom projektet "Gotland international"	1	GFB	RG/Världsarvssamordnare
3.3.3.1 Göra en kartläggning över de mest besökta platserna i världsarvet och ta fram en nuläges- och konsekvensanalys för de specifika besöksmålen.	1	RG/Världsarvssamordnare	RG/RSF/besöksnäringsstrateg, Medeltidsveckan, Gotlands museum, GFB, Visby centrum, Länsstyrelsen och UUCG
3.3.3.2 Ta fram och erbjuda alternativa stråk inne i Visby innerstad för en jämnare fördelning av besökare under sommaren. Skapa specifika stråk för olika typer av besökare	2	Visby centrum	Medeltidsveckan, IR/DBW, Gotlands museum, GFB
3.3.4.1 Skapa "call to action" – exempelvis "Rädda ringmuren/help save the ruins/wall".	2	Gotlands museum	Medeltidsveckan
Löpande arbete			
3.3.1.1 Ta fram statistik och kartlägg innerstadens fastigheters användning	2	RG/Regionantikvarie	RG/Världsarvsamordnare, SFV
3.3.4.2 Arbeta vidare med den årliga världsarvsprodukten och sprid kunskap om världsarvet via produkten	1	Visby centrum	RG/Världsarvssamordnare, GFB,

3.3.4.3 Se över information om vilket utbud som finns var av lokala produkter och tjänster för att underlätta för konsumenten av att välja lokalproducerat.	2	Visby centrum	GFB

Insatser	Prioritet	Ansvarig	Samverkansaktörer
3.4.1.1 Se över hur kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik kan prioriteras i världsarvet, så att det är enkelt att välja bort bilen både som boende och besökare.	2	RG/TF Mark och stadsmiljö	Visby innerstadsförening, DBW
3.4.2.1 Inventera och analysera gröna värden i världsarvet. Se över behovet av att stärka dessa värden	1	RG/TKF/Stadsträdgårdsmästa	Gotlands museum, SFV
3.4.2.2 Se över kopplingen mellan grönplanen och världsarvet	1	RG/TKF/Stadsträdgårdsmästare	RG/Världsarvssamordnare och Regionantikvarie, Medeltidsveckan, DBW, Gotlands museum
3.4.3.1 Definiera hur världsarvet påverkas av olika effekter av klimatförändringar. Tex värmevågor, lågpunktskarteringen och markbeläggning vid kraftigt regn.	1	LST	UUCG, RG/Världsarvssamordnare, RAÄ

Löpande arbete

3.4.2.3 Utveckla planeteringar så som rabatter i innerstaden för en mer lättskött och attraktiv miljö samt för ökad biologiska mångfald och fler insektsvänliga ytor i staden	2	RG/TKF/Stadsträdgårdmästare	
3.4.4.1 Bygg upp kunskap kring energianvändning i världsarvet avseende anpassning till kulturvärden, energisystem och tillförsel, brukarbeteende och förnybar energi.	2	UUCG	RAÄ

Insatser	Prioritet	Ansvarig	Samverkansaktörer
3.5.1.1 Öka kunskapen om risker som kan påverka världsarvet negativt, genom informationsinsatser till boende, fastighetsägare och berörda aktörer.	2	RG/Räddningstjänsten (RTJ)	RAÄ, LST
3.5.1.2 Visa på fördelarna med en levande och bebodd innerstad (utveckla koppling obebodda miljöer och risker).	1	LST/RG	Medeltidsveckan
3.5.2.2 Utmärkning görs enligt 1954 års Haagkonvention	1	LST	RAÄ, SFV
3.5.4.1 Upprätta en brandskyddstrategi för Visby innerstad.	2	RG/RTJ	SBF, LST, RAÄ
3.5.4.2 Fortsätta inventeringen av brandskyddet i Visby innerstad.	2	RG	
3.5.4.4 Etablera samarbeten med andra städer (exempelvis Eksjö, Gamla Stan och Kungsbacka).	2	RTJ	RAÄ, Medeltidsveckan

Löpande arbete

3.5.2.1 Genomföra kontinuerliga riskanalyser vid små/större förändring inom världsarvet i samverkan med berörda aktörer.	2	RG/SBF	RG/RTJ
3.5.3.1 Arbeta för ökad samverkan mellan aktörer som förebygger och hanterar händelser, exempelvis Region Gotland (räddningstjänst m.fl.), länsstyrelsen, Gotlands museum, arkivet, Visby stift, försvarsamakten, försäkringsbolag m.fl.	2	RG/RTJ	Visby stift, GM, LST, Polis, RG/RSF världsarvsamordnaren m.fl.

3.5.4.3 Arbeta för att antalet släckanläggningar i Visby innerstad ökar (t.ex. vattensprinklerssystem). Lämpligt pilotprojekt är Burmeisterska huset som Regionen äger.	2	RG/RTJ	RG/TKF

Insatser	Prioritet	Ansvarig	Samverkansaktörer
3.6.1.1 Initiera arbetet med kommunikationsplan	1	RG/Världsarvssamordnare	Världsarvsrådet, RAÄ
3.6.1.2 Koppla en kommunikatör till världsarvsarbetet.	1	RG/Världsarvssamordnare	
3.6.1.3 Skapa en digital hemvist för världsarvet på den gemensamma digitala plattformen gotland.com	1	RG/Världsarvssamordnare	Världsarvrådet
3.6.1.4 Ta fram en forskningsstrategi kopplat till världsarvet	1	UUCG/Ämnesövergripande	RG/Världsarvssamordnare, RG/Regionantikvarie, Gotlands museum, Länsstyrelsen
3.6.3.2 Förtydliga hur loggor och symboler får användas.	1	RG/Världsarvssamordnare	RAÄ
3.6.4.2 Skapa en arbetsgrupp för att utveckla en permanent världsarvsutställning	2	RG/Världsarvssamordnare	Gotlands museum, LST, RAÄ
3.6.5.2 Göra en kartläggning om världsarvet används i undervisningen i gotländska skolor och vilka behov som finns.	2	RG/BUN	RG/världsarvssamordnare

Löpande arbete			
3.6.2.1 Kontinuerliga dialogmöten hålls för att förankra kunskap om världsarvet hos boende men också för att ta del av de boendes uppfattning om världsarvsstaden.	1	RG/Världsarvssamordnare	RG/Regionantikvarie, LST
3.6.2.2 Den lokala besöksnäringsorganisationen lyfter världsarvet gentemot den nationella besöksnäringsorganisationen.	1	GFB	RG/Världsarvssamordnare, Medeltidsveckan, Visby Centrum
3.6.3.1 Integrera Världsarvet Hansestaden Visby i varumärkesstrategin för Gotland.	1	RG/Världsarvssamordnare	RG/Mimmi Gibson, GFB, Visby Centrum, Medeltidsveckan

3.6.4.1 Upprätthåll ett världsarvskontoret i världsarvet genom att världsarvsamordnaren m.fl. är kontinuerligt närvarande i Donnerska huset som ett första led i skapandet av ett världsarvscenter och en knytpunkt för världsarvets aktörer.	1	RG/världsavssamordnare	RG/Regionantikvarie, Stadsarkitekt, GFB, LST, Gotlands museum, Visby centrum
3.6.5.3 Samverka kring examensarbeten för studenter inom ämnet Kulturvård, både på kandidat- och masternivå.	1	UUCG/Kulturvård	RG/Världsarvssamordnare, RG/Regionantikvarie, LST
3.6.5.4 Samverkan med doktorander kring aktuell forskning som berör världsarvet Visby.	1	UUCG/Kulturvård	RG/Världsarvssamordnare, RG/Regionantikvarie, LST
3.6.5.1 Projektet Världsarvet i skolan/Världsarvsdagen för barn och ungdomar på Gotland genomförs som ett årligen återkommande event och samarbete (guidning i Visby, Ringmuren runt, skrivtävling, fototävling, världsarvskampen).	1	RG/Världsarvssamordnare, LST/Kulturmiljö	Medeltidsveckan, Gotlands museum, RG/BUN
3.6.5.2 Genomföra konstvandringar i världsarvet	1	Gotlands museum/Konstkonsulent Berit Svedjemo	

Insatser	Prioritet	Ansvarig	Samverkansaktörer
3.7.1.1 Använda digitala tekniker för att effektivisera kulturmiljöarbetet gällande t.ex. dokumentering inför åtgärdsförslag.	1	RG/Regionantikvarie	RG/Världsarvssamordnare, RAÄ, SFV, GM, Visby stift, LST
3.7.4.1 Nyttjande av sensorteknik för monitorering av kulturarv, i det sensornät som nu byggs på Gotland.	2	RG/Regionantikvarie	SFV, Visby Stift